

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Бреус В.В., здобувач вищої освіти

Гуцько В.Л., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Болдовська К. П., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Під правовим забезпеченням підприємницької діяльності можна розуміти сукупність юридичних норм, закріплених у Конституції України, законодавчих, нормативно-правових актах і актах індивідуального характеру, які демонструють правила поведінки суб'єктів підприємництва при провадженні ними господарської діяльності та висвітлюють міру відповідальності у випадку посягання на ці правила. Правове забезпечення, своєю чергою, захищає, з одного боку, суб'єктів підприємницької діяльності у зобов'язанні забезпечення їх законних прав та інтересів, з іншого боку, має право у разі порушення прав споживачів, антимонопольного, податкового чи екологічного законодавства тощо застосовувати відносно них заходи адміністративного примусу.

Правове забезпечення підприємництва полягає у чіткій, систематичній і недвозначній реалізації органами державної влади і місцевого самоврядування змісту прав суб'єктів господарювання, впорядкуванні правовідносин, які виникають у сфері здійснення конституційного права на підприємство та формуванні дієвого механізму державних гарантій щодо підтримки і сприяння підприємницькій діяльності. Правове забезпечення діяльності підприємців має стати правовою стратегією держави, органів публічної адміністрації і суб'єктів підприємництва, до нього входять правила, способи і система регулювання господарських відносин; закріплення в економіці господарського правопорядку; дотримання вказівок держави, положень договорів, на-

ціональних і регіональних платформ соціально-економічного розвитку.

Регулювання правового забезпечення підприємницької діяльності опосередковується двома напрямками:

– регулювання порядку реалізації права на підприємництво, запевняючи його непорушність та розкриваючи правовий статус суб'єктів господарювання.

– визначення мети, організаційно-правових методів, системи і засобів контролю держави на підготовку зв'язків щодо здійснення підприємницької діяльності.

Досліджуючи стан розвитку економічних відносин, можна стверджувати, що законодавство перестало бути фундаментом правового регулювання і не забезпечує виконання державних, галузевих чи регіональних програм соціально-економічного розвитку. Сучасні умови господарювання вимагають упорядкування і вдосконалення національної правової системи, зокрема, прийняття ефективних підприємницьких законів.

Підприємницьке законодавство в Україні складають контролюючі підприємство закони України та постанови Кабінету Міністрів, нормативні акти міністерств і відомств, органів місцевого самоврядування, включаючи державні органи, які виконують регулювання підприємництва, контроль і нагляд за ним. Загалом, у підприємницькому законодавстві України можна виділити три джерела нормативно-правових актів:

– Конституція України, відповідно до ст. 42 якої кожен громадянин має право на підприємницьку діяльність, котра дозволена законом [1];

– блок спеціальних нормативних актів, котрі визначають тільки підприємницьку діяльність: Закони України «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства та інші;

– нормативно-правові акти, які включають окремі правила чи їх сукупність, що регулюють підприємництво: Господарський Кодекс України, Цивільний Кодекс України, Податковий Кодекс України, Закони України «Про власність», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності та інші [2].

Розглядаючи вітчизняну законодавчу базу підприємництва, можна виділити те, що теперішні положення потребують розробки та впровадження дієвих механізмів державного регулювання, які б заохочували підприємницьку діяльність.

Головне завдання держави – всебічне стимулювання активності у сфері виробництва, формування сприятливих відносин для підприємництва, а також забезпечення зайнятості населення, тобто забезпечити своїм громадянам гідний рівень життя. Тому роль держави виявляється у розробленні системи нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання ринку, підприємницької діяльності, митних правил, банківської діяльності, цін і заробітної плати, соціального захисту населення.

Отже, можна сказати, що достатню роль у регулюванні підприємницької діяльності належить якраз правовому регулюванню, оскільки підприємництво є сферою взаємодії держави з ринком [3]. У загальному вигляді вдосконалення правового становлення підприємницької діяльності має здійснюватися за такими напрямками [2-6]:

– необхідність формування в суспільстві заходами агітації, заохочення, переконання суспільної думки, що процвітаючі підприємці це основа матеріального достатку усіх інших верст населення;

– забезпечення умов функціонування ринкової економіки за рахунок забезпечення правової бази та суспільної атмосфери, для успішного розвитку підприємницької діяльності та створення умови інтегрування підприємців у

загальний простір соціальної відповідальності й підтримки стабільності економічних реформ;

– реформування регуляторних зв'язків між державою та суб'єктами підприємництва з цілю подолання опору ходу регуляторної й адміністративної реформи та інертності зі сторони органів публічної адміністрації, що мають компетентність у сфері регуляторної політики [4, 7].

Таким чином, правове забезпечення підприємництва в Україні потребує подальших удосконалень, ось деякі з них:

– визначення змісту та ефективності адміністративно-господарсько-правової відповідальності;

– визначення правових основ адміністративної діяльності публічної адміністрації;

– визначення правових заходів щодо винищення корупції в господарській та публічній сферах.

Перелік посилань:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 28.04.2021).

2. Гой І. В., Смелянська Т. П. Підприємництво : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 368 с.

3. Гарагонич О. В., Бисяга Ю. М. Правове регулювання підприємницької діяльності в Чеській та Словацькій республіках. Ужгород, 2005. 176 с.

4. Щербіна В. С. Деякі проблеми удосконалення господарського і господарського процесуального законодавства. *Право України*. 2010. № 8. С. 13–18.

5. Добровольська В. Засоби державного регулювання підприємницької діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 2. С. 94–99.

6. Полешко А. Міжнародний семінар з питання законодавчого процесу в Україні. *Право України*. 2010. № 11. С. 322–329.

7. Політико-правове регулювання підприємництва в Україні: теорія і практика / З. С. Варналій та ін. Київ : Знання України, 2005. 380 с.